

Наталія О. Веселовська, Сергій А. Єрохін

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК СТРЕСУ ТА ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ У ТРУДОВИХ КОЛЕКТИВАХ

У статті досліджено взаємозв'язок професійного стресу та синдрому професійного вигорання у трудових колективах крізь призму сучасних підходів до управління персоналом та організаційної поведінки. Обґрунтовано причинно-наслідковий характер впливу хронічного стресу на формування емоційного виснаження, деперсоналізації та зниження професійної ефективності працівників.

Професійний стрес і професійне вигорання перебувають у стійкому причинно-наслідковому взаємозв'язку, де хронічні стресові навантаження виступають ключовим чинником формування емоційного виснаження, деперсоналізації та зниження професійної ефективності працівників. У трудових колективах цей процес набуває системного характеру, поширюючись через організаційні взаємодії та управлінські практики.

Рівень вигорання значною мірою детермінується організаційними умовами праці, стилем керівництва, характером комунікацій і структурою робочих вимог, а не лише індивідуальними психологічними особливостями персоналу, а інтенсифікація праці, дефіцит ресурсів підтримки та орієнтація менеджменту на короткострокові показники результативності формують хронічне стресове середовище, яке прискорює розвиток синдрому професійного вигорання.

Проаналізовано роль організаційних чинників таких, як стиль керівництва, умови праці, комунікаційні процеси і корпоративна культура у посиленні або мінімізації стресових навантажень. Показано, що професійне вигорання має системний характер і безпосередньо пов'язане з управлінськими дисфункціями в організаціях, а не лише з індивідуальними психологічними особливостями персоналу.

Доведено необхідність переходу від фрагментарних заходів підтримки працівників до комплексних управлінських стратегій профілактики стресу та вигорання як елементу сталого розвитку організацій. Результати дослідження можуть бути використані у практиці управління персоналом, розробленні програм організаційного розвитку та формуванні системи психологічної безпеки працівників.

Ключові слова: професійний стрес, професійне вигорання, управління персоналом, організаційна поведінка, психоемоційне виснаження, організаційні чинники, корпоративна культура, ефективність праці, сталий розвиток організацій.